

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-05-18
Besvaras senast
2017-06-09

Till statsrådet Åsa Regnér (S)

2016/17:528 Rättslösa och hemlösa barn

Det har kommit flera kartläggningar från storstäderna som visar att hemlösa barnfamiljer ökar. Majoriteten av dessa har försörjningsstöd och blir hänvisade till vandrarhem och liknande. De flesta finns inte i statistiken över vräkningar, då dessa familjer aldrig har kommit in på bostadsmarknaden utan kanske har blivit av med ett andrahandsboende.

Barnombudsmannen rapporterar också om den ökande hemlösheten bland barn. De har träffat barn som beskriver hur vräkningar och hemlöshet har lett till otrygghet, isolering, förstörd skolgång, drogmissbruk och självmordstankar. Barnen upplever att de inte har fått stöd för egen del. Barnombudsmannen föreslår bland annat införande av en tidsgräns för hur länge barn kan placeras i tillfälliga boendelösningar.

Frivilligorganisationer som kommer i kontakt med hemlösa barnfamiljer berättar att dessa familjer under lång tid tvingas bo på vandrarhem och bostadshotell under förhållanden som inte är bra för barn. De måste ofta byta vandrarhem till andra sidan staden utan förklaring eller förvarning, vilket försvårar för barnen att gå i skola/förskola. Familjerna får ibland inget nytt beslut förrän dagen innan eller samma dag om boendet förlängs. Det skapar också stor stress hos både föräldrar och barn.

Frivilligorganisationer vittnar också om att de träffat barnfamiljer som sovit i portuppgångar, utomhus och på nattbussen. Detta beror på att biståndet från socialtjänsten i dag är villkorat. Stöd till boende kan när som helst avslutas om socialtjänsten anser att någon av de vuxna i hushållet inte varit tillräckligt aktiv i sitt bostadssökande eller arbetssökande. Det räcker med att en av föräldrarna ”fela”, så får hela familjen avslag på stöd till boende. Att ”fela” kan vara att utebli från sin arbetspraktik en halv dag eller inte redovisa vilka bostäder man sökt.

Även den del av biståndet som är till för barnen och som ska gå till grundläggande behov som boende och mat samt till barnens kläder, fritid etcetera dras in. Denna regel handlar om försörjningsplikten och finns inskriven i de flesta kommuners riktlinjer.

Försörjningsplikten är förenlig med principen om att biståndet ska vara det yttersta skydds nätet. Om en person är gift eller sambo med någon som har

inkomst ses det som att personen kan få sina behov tillgodosedda genom denne. Problemet blir när denna regel används till att avslå ansökningar om bistånd för familjen.

Barn har i Sverige ingen rätt till ekonomiskt bistånd. Runt 150 000 barn lever på försörjningsstöd. Många av dem i flera år. Det som står i socialtjänstlagen gällande ekonomiskt bistånd är att "barns behov särskilt ska beaktas", vilket är svagare än det som gäller vid vård- eller behandlingsinsatser, då vad som är bäst för barnet ska "vara avgörande". Trots att barns behov ska beaktas ökar avslagen på försörjningsstöd, även för barn. I Stockholm är till exempel andelen avslag på försörjningsstöd ca 80 procent. Ekonomiskt bistånd är tänkt att vara det yttersta skydds nätet för den som inte kan försörja sig själv. Majoriteten av dem som uppbär bistånd är arbetslösa och sjuka men får ingen eller för lite ersättning genom socialförsäkringarna. Nästan hälften av dem som får bistånd är långvariga biståndstagare.

Vänsterpartiet anser att ekonomisk grundtrygghet är viktig. Att barn drabbas av vad föräldrarna gör kan inte anses stämma överens med socialtjänstlagens intention om alla människors rätt till ekonomisk och social trygghet eller med principen om barnets bästa. Varför ska försörjningsplikten gå före individens och framför allt barns rätt till bistånd till sin försörjning?

Jag vill mot bakgrund av detta fråga statsrådet Åsa Regnér:

1. Vad avser statsrådet att göra för att säkerställa att barn som har föräldrar som nekas försörjningsstöd får sina behov tillgodosedda?
2. Vad avser statsrådet att göra för att hemlösa barn med försörjningsstöd ska få tillgång till ett tryggt boende och inte behöva bo på vandrarhem och liknande under långa perioder?

.....
Maj Karlsson (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors